

Dictamen en relació amb una consulta sobre la responsabilitat del tractament de les dades relatives a les proves d'accés als ensenyaments artístics superiors i als ensenyaments professionals de música i dansa

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un Departament en què planteja a qui correspon la responsabilitat del tractament de les dades personals relatives a les proves d'accés als ensenyaments artístics superiors i als ensenyaments professionals de música i dansa.

Analitzada la petició i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

El Departament inicia el seu escrit de consulta fent referència, de manera separada, a la normativa aplicable als ensenyaments artístics superiors adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior i als ensenyaments professionals de música i dansa.

En concret, en destaca aquells preceptes que regulen els requisits d'accés a aquests ensenyaments, això és:

A. Per al cas dels ensenyaments artístics superiors:

- Disposar del títol de batxiller o ensenyaments equivalents o acreditar haver superat la prova d'accés a la universitat per a majors de 25 anys, i
- Superar una prova específica d'accés (llevat que es disposi d'un títol de tècnic superior d'arts plàstiques i disseny, per als ensenyaments artístics superiors de conservació i restauració de béns culturals o de disseny).

Si no es compleix el requisit acadèmic es preveu la possibilitat, per als majors de 18 anys, de poder accedir-hi mitjançant la superació d'una altra prova.

B. Per al cas dels ensenyaments professionals de música i dansa:

- Superar una prova específica d'accés.

Dit això, el Departament fa avinent que la gestió de la realització de la prova per als aspirants majors de 18 anys que no compleixen el requisit acadèmic per accedir als ensenyaments artístics superiors l'efectua el mateix Departament, per la qual cosa sosté que n'és el responsable del tractament.

Ara bé, pel que fa a la prova específica d'accés, assenyala que la seva gestió correspon als centres educatius, tractant-se tant de centres sostinguts amb fons públics com de centres de titularitat privada. Sosté, a continuació, que en aquests casos únicament rep informació agregada dels aspirants (nombre d'inscrits, nombre d'aprovat, etc.), sense dur a terme cap tractament de dades personals.

Vist això, planteja a aquesta Autoritat si es pot entendre que els centres educatius són els responsables dels tractaments que es deriven de la gestió i la realització d'aquestes proves específiques d'accés o bé si, en cas de ser-ho el Departament, els centres educatius ostentarien la condició d'encarregats del tractament. Alhora, planteja si cal fer-ne un tractament diferenciat en funció de la titularitat de cada centre educatiu.

Reitera aquestes mateixes qüestions pel que fa a la gestió i la realització de les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de música i dansa.

A aquestes qüestions ens referim en els apartats següents d'aquest dictamen.

III

El Reglament (UE) 2016/679, del Parlament i del Consell Europeu, de 27 d'abril de 2016, General de Protecció de Dades (en endavant, RGPD), disposa que s'entén per responsable del tractament *“la persona física o jurídica, autoridad pública, servicio u otro organismo que, solo o junto con otros, determine los fines y medios del tratamiento; si el Derecho de la Unión o de los Estados miembros determina los fines y medios del tratamiento, el responsable del tratamiento o los criterios específicos para su nombramiento podrá establecerlos el Derecho de la Unión o de los Estados miembros”* (article 4.7)).

Tal com es desprèn d'aquesta definició, l'element clau per ésser considerat responsable del tractament en matèria de protecció de dades personals és la capacitat de decidir o determinar la finalitat, el contingut, l'ús o els mitjans del tractament, és a dir, de prendre decisions sobre què fer i com tractar les dades personals des del moment en què aquestes es recullen fins a la seva destrucció.

La Llei orgànica 2/2003, de 3 de maig, d'educació (LOE) estableix que, per tal de poder accedir als ensenyaments artístics professionals de dansa i de música (article 49), i als ensenyaments artístics superiors de música, dansa, art dramàtic, conservació i restauració de béns culturals i disseny (article 54), és necessari, en qualsevol cas, superar una prova específica d'accés regulada per l'Administració educativa.

En el cas dels ensenyaments artístics superiors a Catalunya, la regulació d'aquesta prova s'ha dut a terme a través del Decret 85/2014, de 10 de juny, dels ensenyaments artístics superiors.

L'article 16.4 d'aquest Decret disposa que, si bé la direcció general competent ha de convocar, mitjançant resolució publicada al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, les proves específiques d'accés als dits ensenyaments, correspon als centres educatius que els imparteixen dur-les a terme.

En aquest sentit, i prenent com a referència la resolució per la qual es convoquen les proves d'accés als ensenyaments artístics superiors per al present curs 2018-2019 (Resolució ENS/501/2018, de 14 de març), pot comprovar-se que els centres duen a terme, entre d'altres actuacions:

- La recepció de les inscripcions a les proves específiques d'accés (article 3), per tant, la recollida de les dades personals dels aspirants que resultin necessàries per al desenvolupament de la prova.
- La publicació de la llista de persones admeses i excloses, tant provisional com definitiva, per a la realització de la prova (article 5).
- L'elaboració, l'execució i l'avaluació de la prova, a través de la comissió avaluadora nomenada a tal efecte (article 7).

- La publicació de la llista de qualificacions, tant provisional com definitiva, de la prova.
- La conservació de la documentació relacionada amb la realització de la prova (article 14).
- L'expedició del certificat acreditatiu de superació de la prova (annex 3).

Alhora, també pot comprovar-se que, tal com sosté el Departament, la informació que els centres educatius han de trametre a la direcció general competent sobre la realització de la prova d'accés pels aspirants és informació agregada (nombre d'aspirants inscrits, aprovats, suspesos i no presentats). Per tant, informació que no pot qualificar-se de dades de caràcter personal (article 4.1) RGPD).

Del conjunt d'aquestes previsions, per tant, podria entendre's, als efectes que interessin, que la responsabilitat sobre el tractament de les dades personals relatives a la realització de la prova específica d'accés als ensenyaments artístics superiors recauria sobre els centres educatius que imparteixen aquest tipus d'ensenyaments.

Aquesta conclusió sembla que també es podria fer extensible pel que fa als ensenyaments professionals de música i de dansa, en atenció a les previsions de la normativa que els regula, en concret, de l'Ordre EDU/31/2009, de 4 de febrer, per la qual s'estableix l'organització de les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de música, i de l'Ordre EDU/484/2008, de 12 de novembre, per la qual s'organitzen les proves específiques d'accés als ensenyaments professionals de dansa, les quals també disposen (articles 5 i 6, respectivament) que correspon als centres educatius que imparteixen aquests ensenyaments la realització de la prova específica d'accés que exigeix la legislació d'educació.

Examinades aquestes disposicions, també pot comprovar-se que els centres educatius duen a terme, entre d'altres actuacions:

- La recepció de les inscripcions a les proves específiques d'accés (article 4 Ordre EDU/39/2009 i Ordre EDU/484/2008), per tant, la recollida de les dades personals dels aspirants que resultin necessàries per al desenvolupament de la prova.
- L'establiment del procés de desenvolupament de la prova, del calendari, dels horaris i dels espais, del material que ha d'aportar la persona aspirant, de les dates de publicació de resultats, dels terminis de reclamació, de les dates de publicació de resultats definitius i dels terminis de matriculació (article 11 Ordre EDU/31/2009 i article 13 Ordre EDU/484/2008).
- La conservació de la documentació relacionada amb la realització de la prova (article 19 Ordre EDU/31/2009 i article 22 Ordre EDU/484/2008).
- L'expedició del certificat acreditatiu de superació de la prova (article 14 Ordre EDU/31/2009 i article 17 Ordre EDU/484/2008).

Pel que fa a la informació que els centres educatius han de trametre al Departament sobre la realització d'aquestes proves d'accés, s'ha previst, en ambdós casos, que es comuniquin les dades que la direcció general competent determini per al seguiment dels resultats de les proves específiques d'accés, sense més concreció (article 15 Ordre EDU/39/2009 i article 18 Ordre EDU/484/2008).

Malgrat desconèixer quines són aquestes dades, atès que ens trobem davant d'una fase prèvia al procés de matriculació de l'alumne al centre de què es tracti, no es pot descartar que, seguint la mateixa línia que allò previst per als ensenyaments artístics superiors, ens trobéssim també davant una comunicació de dades agregades sobre els aspirants.

Així doncs, en aquests casos també podria entendre's, com s'ha apuntat, que la responsabilitat del tractament de les dades personals relatives a la realització de la prova específica d'accés als ensenyaments professionals de música i dansa correspondria als centres educatius que imparteixen aquests tipus d'ensenyaments.

IV

Dit això, el Departament planteja quina incidència pot tenir, en la determinació del responsable del tractament, el fet que els centres educatius que duen a terme les proves específiques d'accés als ensenyaments artístics puguin ser de titularitat pública o privada.

L'article 65.4 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació (LEC), disposa que els ensenyaments artístics s'imparteixen en escoles artístiques, centres especialitzats, centres superiors i altres centres públics o privats autoritzats per l'Administració educativa, així com centres educatius integrats (centres que permeten als alumnes cursar simultàniament els ensenyaments artístics professionals i l'educació secundària).

Tractant-se de centres educatius públics, això és centres la titularitat dels quals correspon a una administració pública (Generalitat, Diputació o administració local), en principi el responsable del tractament hauria de ser la mateixa administració (per exemple, en el cas de l'Administració de la Generalitat, el departament competent en matèria educativa).

Ara bé, tenint en compte que establir qui és l'òrgan responsable del tractament és una decisió organitzativa que s'ha d'adequar a les necessitats, les normes i els criteris pels quals es regeix cada organització i que els centres educatius tenen atribuïda una certa autonomia en la seva gestió, també és possible que l'administració decideixi establir que el responsable d'aquest tractament sigui un òrgan del centre educatiu (per exemple, el seu director), en lloc d'un òrgan de la seva estructura central (seguint amb l'exemple anterior, una direcció general del departament).

Per tant, el fet que el centre educatiu sigui de titularitat pública no alteraria la seva condició de responsable del tractament de les dades relatives a la realització de les proves específiques d'accés als ensenyaments artístics, sempre que l'administració pública de la qual depengui així ho hagi establert.

Pel que fa als centres educatius de titularitat privada, això és centres la titularitat dels quals correspon a una persona física o jurídica de caràcter privat, inclosos aquells que tenen ensenyaments sostinguts amb fons públics (centres privats concertats), és clar que el responsable del tractament d'aquestes dades serà el propi centre educatiu.

V

Per altra banda, el Departament també planteja si en la convocatòria de les proves específiques d'accés als ensenyaments artístics superiors i professionals de música i dansa s'hauria d'indicar que el responsable del tractament són els centres educatius que duguin a terme aquestes proves.

Sobre això, fer avinent que, sens perjudici que es pugui incloure aquesta informació en la corresponent convocatòria, la informació sobre el responsable del tractament i sobre la resta de circumstàncies relatives al tractament de les dades hauria de facilitar-se a les persones afectades (els aspirants) en el moment en què se sol·liciten les seves dades personals per a inscriure's a les proves d'accés, de conformitat amb l'article 13 de l'RGPD.

Així, d'acord amb aquest article:

“1. Cuando se obtengan de un interesado datos personales relativos a él, el responsable del tratamiento, en el momento en que estos se obtengan, le facilitará toda la información indicada a continuación:

“a) la identidad y los datos de contacto del responsable y, en su caso, de su representante;

b) los datos de contacto del delegado de protección de datos, en su caso;

c) los fines del tratamiento a que se destinan los datos personales y la base jurídica del tratamiento;

d) cuando el tratamiento se base en el artículo 6, apartado 1, letra f), los intereses legítimos del responsable o de un tercero;

e) los destinatarios o las categorías de destinatarios de los datos personales, en su caso;

f) en su caso, la intención del responsable de transferir datos personales a un tercer país u organización internacional y la existencia o ausencia de una decisión de adecuación de la Comisión, o, en el caso de las transferencias indicadas en los artículos 46 o 47 o el artículo 49, apartado 1, párrafo segundo, referencia a las garantías adecuadas o apropiadas y a los medios para obtener una copia de estas o al hecho de que se hayan prestado.

2. Además de la información mencionada en el apartado 1, el responsable del tratamiento facilitará al interesado, en el momento en que se obtengan los datos personales, la siguiente información necesaria para garantizar un tratamiento de datos leal y transparente:

a) el plazo durante el cual se conservarán los datos personales o, cuando no sea posible, los criterios utilizados para determinar este plazo;

b) la existencia del derecho a solicitar al responsable del tratamiento el acceso a los datos personales relativos al interesado, y su rectificación o supresión, o la limitación de su tratamiento, o a oponerse al tratamiento, así como el derecho a la portabilidad de los datos;

c) cuando el tratamiento esté basado en el artículo 6, apartado 1, letra a), o el artículo 9, apartado 2, letra a), la existencia del derecho a retirar el consentimiento en cualquier momento, sin que ello afecte a la licitud del tratamiento basado en el consentimiento previo a su retirada;

d) el derecho a presentar una reclamación ante una autoridad de control;

e) si la comunicación de datos personales es un requisito legal o contractual, o un requisito necesario para suscribir un contrato, y si el interesado está obligado a facilitar los datos personales y está informado de las posibles consecuencias de que no facilitar tales datos;

f) la existencia de decisiones automatizadas, incluida la elaboración de perfiles, a que se refiere el artículo 22, apartados 1 y 4, y, al menos en tales casos, información significativa sobre la lógica aplicada, así como la importancia y las consecuencias previstas de dicho tratamiento para el interesado.

(...)”.

Per a més informació sobre aquesta qüestió, pot ser d'interès consultar la Guia per al compliment del deure d'informar a l'RGPD elaborada per les autoritats de protecció de dades per ajudar els responsables i els encarregats en l'adaptació a les exigències de l'RGPD, disponible al web de l'Autoritat <http://apdcat.gencat.cat>.

D'acord amb les consideracions fetes fins ara en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

Per la informació de què es disposa, podria entendre's que la responsabilitat del tractament de les dades personals relatives a la realització de les proves específiques d'accés als ensenyaments artístics recauria en els centres educatius que imparteixen aquest tipus d'ensenyaments, amb independència de llur titularitat.

La informació als afectats sobre el responsable i la resta de circumstàncies relatives al tractament s'hauria de dur a terme en el moment en què els centres sol·liciten les dades, en els termes establerts a l'article 13 de l'RGPD.

Barcelona, 28 de setembre de 2018